

GÖRÜŞLER

Beni kolaylıkla korkutabilirsiniz. Korkumun dönüreceği öfkeye razı mısınız?

Soma felaketi sonrasında İzmir’de yapılan gösterilerde, bir çocuğun polis tarafından yakasından çekildiğini gösteren fotoğraf da diğer benzerleri gibi, çocuğa yönelik şiddete karşı mücadele veren bizlerin belleğine silinmemecesine eklendi. Fotoğrafın yanındaki yazıdan, çocuğun tutuklandığı için yakasından çekildiği anlaşılıyordu. Bu fotoğrafın yayınlanmasının ardından peş peşe gelen açıklamalarda devlet yetkilileri tarafından çocuğun 10 değil 13 yaşında olduğu, daha önce çeşitli suçlar işlemiş olduğu, üç gündür evine gitmediği ama polise kayıp ihbarı yapılmadığı, tutuklama değil olay yerinden uzaklaştırıldığı, önce gözaltına alınıp sonra serbest bırakıldığı belirtildi. Her bir açıklama zihnimizde aynı gerçeğe çarpıp patlıyor, dağılıyordu: “Ama o henüz bir çocuk!”

Şiddet, birçok defa vurguladığımız gibi toplumumuzun en önemli sorunudur. Çocuğa yönelik şiddet, hemen önlem almazsak, bu sorunun gelecek nesiller boyunca sürmesini garantilemektedir. Bir anlık şiddet yaşam boyu iz bırakmaktadır. Devletin çocuğa yönelik şiddeti ortadan kaldırmayı sağlayacak birkaç bakanlığı, personeli, bütçeleri ve projeleri vardır. Projelerde bilim insanları çalışmışlar, şiddeti önleme yollarını en ince ayrıntılarına kadar kâğıda dökmüşlerdir. Yine de her fırsatta, her ortamda ve hatta bazen İzmir örneğinde olduğu gibi ne yazık ki devlet eliyle şiddetin çocuğa yöneldiğini görüyoruz. Oysa devlet şiddetsizliğin örneği olmalıdır.

Kültürümüzde polis “amca”dır, komiser “baba”dır, çocuklara böyle tanıtılır. Çocuk devlet güçleriyle karşılaştığında korkudan altını islatmalı mıdır? Yoksa devlet güçleri çocukta saygı ve güven mi uyandırmalıdır? Evden ekmek almak için çıktığında polisin şiddetine maruz kalıp hayatını kaybeden Berkin, Ankara’da 1 Mayıs kutlamasında tek gözünü kaybeden beş yaşındaki B.C. güvendiği polis “amca”sından şiddet görmekten

öte hayatını, bir organını kaybetmiştir. Bu şiddetlere ve sonuçlarına tanık olan diğer çocukların ise temel güven duyguları derinden sarsılmıştır. Bir an için Berkin’in sapanıyla olaylara karıştığını düşünelim. Polisin yine de silahını kişiye doğrultma ve ateş etme yetkisi olmamalı. Bu durum hepimizi çok kaygılandırmalı. Konu insan hakları, çocuk hakları. Konu polisin orantısız güç kullanması. Konu yetkinin kötüye kullanılması. Konu çocuklarımızın geleceği.

Çocuklarına sistematik olarak sözel ve fiziksel şiddet uygulayan babalara sorun: Kaçının çocuklarıyla ilişkileri iyi gitmiştir? Kaçı şiddet sayesinde çocuğundan korkuya değil takdir ve anlayışa dayalı saygı görmüştür? Kaçı onu ömür boyu sindirebilmiştir? O çocuklar büyüyüp güçlendikçe tepkileri nasıl gelişmiştir? Evde, okulda, sokakta en temel insan haklarını koruyamayan, sözüne kulak verilmeyen, sürekli şiddete maruz kalan ve tanık olan çocuklardan oluşan bir toplum nasıl bir geleceğe yürümektedir?

Devlet, ülkemizin de taraf olduğu BM Çocuk Hakları sözleşmesine göre çocukları şiddetin her türüsünden korumak ve hiçbir şekilde zarar görmemesini sağlamak zorundadır. Bunu yaparken 0-18 yaş arasındaki tüm bireylerin “çocuk” olduğu temel ilkesini öncelikle göz önüne almalıdır. “Çocuk” olmak, fiilin hukuki anlam ve sonuçlarını bilmekten, geçmiş suç kayıtlarından -evet- bağımsızdır. Çocuk gelişen bir varlıktır ve unutmayalım ki ona ne söylediğimiz değil nasıl davrandığımız örnek olmaktadır. Çocuğa yönelik şiddete başta devlet organları olmak üzere (kolluğun, yasamanın, üniversitelerin) tüm aydınların tepki vermesi ve şiddetsiz bir toplum için harekete geçmesi gereklidir. Suça sürüklenmiş çocukların bile yakalarından sürüklenmedikleri günlere kavuşmak dileğiyle...

*Türkiye Çocuk ve Genç Psikiyatrisi Derneği
Çocuk Hakları Komisyonu*

Çocuk ve Gençlik Ruh Sağlığı Dergisi : 21 (1) 2014